

TRANSPARENCYMIK AALLARNISSOQ:

Inukitsumi ammasumik suleriaaseqartartoqartariaqarpooq

Sapaatit akunnerani kingullermi Nunarput tikeraaramiuk Peter Eigenip Naalakkersuisut ataatsimeqatigai. Imminut iluaguersorsoriarnerrup pingitsoortinniarnerranut naalakkersuisut piumassuseqarnerat nersualaarpaa

Andreas Lindqvist
andreas@ag.gl

Aatsiassarstionernut atartilugu nakuullinermi inuinnat akunutimneqarinnissamni oqariartuutgarluni Transparency aallarinnisa sulittaorsinnissalu Peter Eigen sapaatit akunnerani kingullermi nunatsinnut tikeraarpoo.

Maniinnermini Ilimatusarfinimi oqalugiarpoo, Transparency Greenland pulaarluugu minnerunngitsumillu naalakkersuisut sissamat ataatsimeqatigalugit ilaagit Kim Kielsen. Kalaallit persuarstorpallaanginnerat angutip mislittagartuup nuannaraa maangranmillu aallarpoq pitsaasumik naalakkersuisoqaruninneranik piumassuseqartartoq misigisimallugu.

Illequlersuutissat malippallaarnagit tunnaat tunngapput. »Ataq-qinaruutit« assigisaallu nunani allani naapfissaasut atorineqanngillat. Naalakkersuisut sulittarasuut ataatsiminnermut ornigutkanni imminnulluunniit ilisaritinngilaq. Koorboqarlunilu igalaasarunniuk allalimnik ilulleqarpoo. Aatsaat kingusinnerusukut ilassigaku paasivara naalakkersuisut sulittarasorigat. Iysklandimi Angela Merkel iseraraortit nilluunniit illeqersu-

pingaaruteqartuphilussaq. Misigivunga sulthammik aallussisut piumassuseqarlutulu – immiinnut iluaguersorsortarneq oqaluuseriniarlugu tikippunga, aatsiassarstionerli aalisarnelu oqaluuserusinneruuaat. Paasinarlunilu sulilharneruvog naalakkersuisunit suliniagatiginnut assingunerupput, Peter Eigen oqarpoo.

Angutip maniguntup noorlettut pissusliersortup oqalogaqigineqarnermiilu kingorna tusagastortumut kimigisertup »silapparinnerusut« ilisaritequluni aktimarrigit akornanniimissani sungiusimaneruaa. Verdenbankenimi qaffasisumik atorfinini nammineerluni qimappaa Afrikani immiinnut iluaguersorsoriarnerrup oqaluuserineqarinnissanut akertusogartooq misigigamiuk 1980-ikkunlu Transparency International aallarneruaa tassavorlu pitsaasumik illeqorisarunniillu naalakkersuisuunissamut suliniagatigiffiit pingaarnersaat.

Extractive Industries Transparency Initiative (EITI) aatsiassarstionerup iluani ammasumik sulitaseqarinnissamut tunngasooq pilersippaataaq. Tassani pingaarnepaavooq naleqgersuut EITI, nunat pegtaasut aatsiassarstianik pilanermi iseritit nilluot ammasumik

qartooqarnerisooq. Naleqgersuutaanna Kalaallit Nunaanni atorineqanngilaq.

Ammasumik suleriaaseqarnerup inuiaqatigiit nukittunerluersittarpai

Aatsiassarstionerup iluani ataktsimut isigimilluni pissuseqarinnissaq Peter Eigenip oqariartuutiga taqsani aningaasat ingerlaarnerat kisini sammineqaranni aammali tamatumunnga tunngatillugu pitsaaguutit ajoqutulu. Sulhinimmut atarlilugu atorulersuuteqarneq

kiap aalajangiiffigisarpaa? Aatsiassarstionerup immussutissarinnit allannut, immuttaasunut avatangiisimillu qanoq sunnuteqartarpa? Innuttaasun, suliffeqarfitt naalagaqillu immiinnut pissusaaffilisapput nammineq piumassuseq tunngavilugalu aatsiassarstionerup kingunerit pillugit paasisaqarnerumissaq sunnertarlugu sulagaqatigilluuk – sunnertusisooqatigiinni issiaqatigilluuk nalunaaarustanik akuersisarutut.

Naleqgersuut inuinnat suliniagaqatigiffipassuini nukilaattut isigineqartarpooq nammineq piumassusimik tunngaveqarnerapeqquutigalugu. Uangani pingaarlumarrunusoraara dissuuteqalugu u-

lu akornanni. Pingajooqat taakku isumaqarpunga sumiiffimni pegquserlunniarnissamut qanittummiinnut pingaarlumarrunusooq. Tassannga piorsarneqarinnisaaq assersuutigalugu isumaqatigiissuut akuersissuutillu pillugit ammasuunissamik imaqartumik, tamakkummi sissinnerusukut isertuusassatut suliarineqartarpoo, Peter Eigen oqarpoo tikkuarlutulu taamatut perineqarneq assersuutigalugu aalisarnerup iluani atorreqarsinnaasooq.

Transparencymik aallarinnisup nalilerunngila kalaallit ammasumik pissuseqarinnissamik pitsaasumillu naalakkersuutaaseqarinnissamik ingerlatsinnerusut – tamanna sumiiffimmi Transparency mihiit nalilissavaat.

Kalaallit ajornortorsuutit annertooqut qaangerniagassaraat nammiannertmik eqqarsaatigakka nunap sananeqaataannut tunngasut. Inuiaqatigiinnugut pegatigiinniaqatiginnigut, ilaqtutanik iluaguersuutineq assigisaallu akuersaarinnisaaqarpaa. Isumaqarpungai ammasuunissamik suleriaaseqarinnissamik oqariartuutertup inuiaqatigiinni inukitsuni allannit atorharneqarnerunissaasooq sutigut ajalusoorqarinniaasooq erseqqissumik paasigaanni pissusillu

PRIVAT

Ukiuni quillikaani ammasumik suleriaaseqarinnissamik oqariartuutgarluni Peter Eigen nunarsuarni angalaarpoo. Sapaatit akunnerani kingullermi, Kalaallit Nunaannut tikeraarpoo. Peter Eigen har rejst rundt i verden med sit transparensbudskab i årtier. I sidste uge besøgte han for første gang Greenland.

Inuiaqatigiinnuani ilaqtutanik iluaguersisarneq inullu immiinnut qaninnerat avaqqukkunaaqannginnama?

Taamaassimappat immik kut itumik aaqquissusooqartarlugaqarpoq assersuutigalugu inerteqartuutalersillugu ministerip ilaqtutaasa ministeriqarfimni atorfinitsimeqarinnissat. Tamannali avaqqukkunminappooq inuiaqatigiinnuani inuit ikittut piginnasagarluarutilugit. Tamanna soorunani inuiaqatigiinnuani ajornortorsuutaavooq, iluaguutimqortinneqarsinnaavortu pimoortukkaani, Transparencymik aallarinnisooq oqarpoo. Inaasisartut aalajaneqqaqammpaat namminersortuluk oqartusani whistleblowerordningeqarinnissaq tamannali namminersortuluk oqartussat suliffeqarfutaannut kommuninnulluunniit aruutinnig-